

РЕШЕНИЕ

№ 21882

гр. София, 25.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 16 състав, в
публично заседание на 09.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ралица Романова

при участието на секретаря Елица Делчева, като разгледа дело номер **5464** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 148, ал. 1 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране дейностите в енергетиката (Наредба № 3) и чл. 22, ал. 1, т. 1 и ал. 7 от Закона за енергетиката (ЗЕ).
Образувано е по жалба на Биопродукт - Б. ЕООД, ЕИК:[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], ет. 3, ап. 5, чрез адв. А. Я., с адрес: [населено място], [улица], вх. 2, ап. 34, срещу Решение № Ж-395/26.04.2024 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране – КЕВР, с което е прекратено производството, образувано по подадената от дружеството жалба, срещу отказ на Е. Север АД да издаде становище за условията за присъединяване на фотоволтаична електрическа централа (ФЕЦ) към електроразпределителната мрежа, за обект с мощност 1980 kW, предвиден за изграждане в ПИ № 03811.59.15, [община].
С жалбата се релевират доводи за незаконосъобразност на оспорваното решение на КЕВР като постановено при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, довели до неизясняване на обстоятелствата от значение за правилното решаване на спора и невъзможност да се прецени съответствието на постановения отказ с материалния закон. Твърди се, че Комисията не е осъществила самостоятелна и обективна проверка във връзка с оплакванията на производителя и не е събрала всички относими доказателства за изясняване на фактите и обстоятелствата от значение за спора. Твърди се освен това, че решението на КЕВР е немотивирано. Жалбоподателят счита, че мотивите на Комисията за изчерпан капацитет на електроразпределителната мрежа, недопустимо повишаване на напрежението в мястото на присъединяване на централата, застрашаване на надеждната ѝ работа, сигурността и качеството на снабдяването на клиентите с електрическа енергия са бланкетни и неподкрепени с

доказателства, поради което обжалваното решение е необосновано и немотивирано.

На следващо място, се излагат твърдения, че Комисията не е проверила твърдението на Е. Север АД (ЕРП Север АД), че присъединяване на нови производствени мощности към електропровод „Л.“ би повишило мрежовото напрежение над допустимите граници, като не е извършила самостоятелни проучвания и изчисления. Също така не е изисквала от ЕРП Север АД доказателства за подадени заявления за присъединяване на производители с обща мощност 1340 kW, както и дали са заплатени съответните гаранции по чл. 29 от Закона за енергията от възобновяеми източници.

В жалбата се сочи, че ЕРП Север АД притежава единствената лицензия за разпределение на електрическа енергия на територията, в която е разположена централата на жалбоподателя. Сред мрежовите услуги, за чието осигуряване е отговорно ЕРП Север АД, попада и присъединяването на обекти на производители на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) към електроразпределителната мрежа. В тази връзка се сочи, че дейността на ЕРП представлява естествен монопол върху електроразпределението по силата на чл. 43, ал. 2, т. 1 от ЗЕ и интересите на третите лица следва да бъдат защитени, в частност чрез обективни критерии за присъединяване на производители и потребители и подробно мотивиране на определените условия и начин на присъединяване. Определянето на мястото на присъединяване или отказът да бъде осъществено заявеното присъединяване не следва да бъдат произволни и в ущърб на производителя или да обслужват единствено икономическите интереси на ЕРП Север АД.

Счита с оглед на горното, че ЕРП Север АД е било длъжно да мотивира постановения отказ за присъединяване по начин, който позволява на участника в процедурата по присъединяване да прецени доколко този отказ отразява обективно техническите възможности на мрежата. Жалбоподателят заявява, че вместо да провери твърденията на ЕРП Север АД, като извърши самостоятелна проверка и да установи наличието или липсата на капацитет за присъединяване на заявената централа, КЕВР се е задоволила да направи препращане към твърденията на ЕРП Север АД и това е довело до постановяване на неправилно решение, чиято отмяна се иска от съда.

В проведени по делото открити съдебни заседания жалбоподателят се представлява от адв. Я., който поддържа жалбата и заявява искане за отмяна на оспорваното решение на КЕВР. Твърди, че, необходимостта от извършване на реконструкция и модернизация на мрежата е следвало да се посочи в становището, а не да бъде основание за прекратяване на процедурата. Последното съставлява неизпълнение на лицензията и нарушение на Наредба № 6, в която е предвидено, че мрежовият оператор трябва да се произнесе по един от предвидените в нея начини. На последно място, твърди, че при извършеното проучване е установено, че само един заявител на централа е внесъл изискуемата гаранция, поради което не следва да се дава предимство пред жалбоподателя на лица, които не са изпълнили задълженията си за внасянето ѝ. Претендира разноски по представен списък.

Ответникът – КЕВР, се представлява по делото от юрисконсулт Б., която оспорва жалбата и изразява искане същата да бъде отхвърлена. Излага подробни аргументи за законосъобразност на решението на КЕВР в представени писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованата страна – Е. Север АД, се представлява от адвокат К., която изразява искане жалбата да бъде оставена без уважение като неоснователна поради законосъобразност на оспорвания акт. Претендира разноски по представен списък.

Административен съд София – град, III отделение, 16-ти състав, след като обсъди доводите на страните, прецени представените по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и извърши проверка на оспорения акт в съответствие с разпоредбата на чл. 168 АПК, за да се

произнесе, съобрази следното от фактическа страна:

В Комисия за енергийно и водно регулиране е постъпила жалба с вх. № Е-11Х-00-88/27.03.2024 г., подадена от Биопродукт - Б. ЕООД срещу Е. Север АД, в която се възразява срещу отказ за присъединяване на електрическа централа с мощност 1980 kW към електроразпределителната мрежа, предвидена за изграждане в поземлен имот /ПИ/ с идентификатор 03811.59.15, [община]. С писмо от 12.04.2024 г. на ЕРП Север АД е изложило становището си във връзка с производството по жалбата на Биопродукт - Б. ЕООД пред КЕВР. В същото е изложена следната фактическа обстановка:

На 23.11.2023 г. от страна на представляващия Биопродукт - Б. ЕООД е подадено искане за проучване на условията за присъединяване на електрическа централа към електроразпределителната мрежа. Заявената номинална мощност на фотоволтаичната централа е 1980 kW. При извършване на проучване на условията за присъединяване е установено, че присъединяването на генериращите мощности в района на изгражданата ФЕЦ следва да се осъществи към електропровод средно напрежение (СрН) с диспечерско наименование „Б.“, който е с изчерпан преносен капацитет.

С писмо от 15.12.2023 г. ЕРП Север АД е информирало заявителя, че наличният капацитет на електропровод „Б.“ е изчерпан и всяко присъединяване на допълнителни генериращи мощности ще доведе до застрашаване на надеждната работа на електроенергийната система (ЕЕС), сигурността и качеството на снабдяването на клиентите с електрическа енергия, присъединени към него. Присъединяването на обекта за производство на електроенергия към електроразпределителната мрежа не е възможно да се осъществи в заявения срок, а само след изграждането на скъпоструващи нови съоръжения. Съгласно предварителна експертна оценка инвестицията за реконструкция на електроразпределителната мрежа, свързана с присъединяването на заявения обект, възлиза на приблизителна стойност от над 3 млн. лева. Проучванията на дружеството не показват нарастване на потреблението на електрическа енергия в региона за следващите 10 години. Поради изложеното Е. Север АД счита тази инвестиция за икономически нецелесъобразна и засягаща интересите на неограничен кръг от потребители, като изпълнението ѝ няма да подобри качеството на предлаганата за тях услуга, но ще доведе до повишаване на цената ѝ. Предвид горепосоченото ЕРП Север АД не може да предложи друг определен срок за присъединяване, поради което процедурата не може да бъде продължена.

На 13.02.2024 г. е постъпило възражение срещу становището на ЕРП Север АД, с предложение за присъединяване към друг електропровод с диспечерско наименование „Л.“. На 08.03.2024 г. последното е изпратило на Биопродукт - Б. ЕООД отговор. В отговора ЕРП Север АД е посочило, че мрежовият оператор отговаря за надеждното функциониране на електроразпределителната мрежа ниско напрежение (НН) и СрН и поради това му е вменено да определя условията и реда за присъединяване на нови обекти. Това задължение произтича както от разпоредбата на чл. 83, ал. 1, т. 5 от Закона за енергетиката (ЗЕ), така и от чл. 53, ал. 1 от Наредба № 6 от 24.02.2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или разпределителните електрически мрежи (Наредба № 6 отн.). В изпълнение на гореизложеното и във връзка с чл. 116, ал. 2 от ЗЕ, мрежовият оператор определя условията за присъединяване, при съобразяване с критериите за сигурно функциониране на електроенергийната система.

При направеното проучване и извършен анализ на електроразпределителната мрежа 20 kV в района е установено, че същата е с изчерпан преносен капацитет за присъединяване на заявената мощност. Предвид установеното е предоставена информация, че разгледаният електропровод е изчерпан за присъединяване на допълнителни генериращи мощности. Единственото теоретично техническо решение е удвояване на електропровода с проводници 2x3xАС-95мм² от

захранващата подстанция до имота. Поради мащаба на дейностите дружеството не може да определи на етап проучване какъв би бил възможният срок за реализиране. След извършено моделиране и изчисления на електроразпределителната мрежа и анализ на резултатите е установено, че отклонението на мрежовото напрежение се повишава над допустимите граници, посочени в Показателите за качество на електроснабдяването, приети от КЕВР.

В отговор на отправеното предложение за присъединяване към друго електроенергийно съоръжение ЕРП Север АД е уточнило, че в нормативната уредба не е уредена възможност и правомощие производителят да определя условията и начина за присъединяване на обект за производство на електрическа енергия. Независимо от това, при извършване на проучването и при разглеждане на жалбата е направен детайлен анализ на електроразпределителната мрежа СрН, в района на заявената ФЕЦ 1890 kW, на въздушен електропровод 20 kV с диспечерско наименование „Б.“ от подстанция (п/ст) „Старо О.“ 110/20 kV и въздушен електропровод 20 kV с диспечерско наименование „Л.“ от п/ст „Лазур“ 110/20kV.

При проучването е установено, че най-близката захранваща подстанция до заявеното инвестиционно намерение е п/ст „Старо О.“ 110/20 kV, която отстои приблизително на 15 км по гръбнака на захранения от нея въздушен електропровод 20 kV „Б.“. Електропровод „Б.“ 20 kV е с обща дължина на гръбначната линия около 23 км, като в почти цялата си част е изграден с максимално допустимо сечение на проводниците - АС-95 мм 2. При проучването е установено, че към разгледания електропровод „Б.“ 20 kV са присъединени и в процес на присъединяване обекти за производство на електроенергия с обща мощност 5110 kW. За изследването на захранващия района електропровод 20 kV „Б.“ е направен детайлен изчислителен модел на електроразпределителната мрежа при присъединяване на заявената ФЕЦ към електроразпределителна мрежа 20 kV. След анализ на резултатите е отчетено, че отклонението на мрежовото напрежение се повишава над допустимите граници.

Направен е анализ и на другия въздушен електропровод в района на заявеното инвестиционно намерение - на електропровод 20 kV с диспечерско наименование „Л.“ от п/ст „Лазур“ 110/20 kV. Установено е, че захранващата п/ст „Лазур“ 110/20 kV отстои от заявената ФЕЦ на около 17 км по гръбнака на захранения от нея въздушен електропровод 20 kV „Л.“. Електропровод „Л.“ 20 kV е с обща дължина на гръбначната линия от около 30 км, като в голямата си част е изграден със сечение на проводниците АС-70 mm². При проучването е установено, че към разгледания електропровод „Л.“ 20 kV са присъединени и в процес на присъединяване обекти за производство с обща мощност 1340 kW. За изследването на електропровод 20 kV „Л.“ е направен детайлен изчислителен модел на електроразпределителната мрежа при присъединяване на заявената ФЕЦ към електроразпределителната мрежа 20 kV в района на заявеното инвестиционно намерение. След анализ на резултатите е отчетено, че дори и след реконструкция на електроразпределителната мрежа от изследвания електропровод, изграден с проводници, тип АС-70mm², с АС-95mm², отклонението на мрежовото напрежение се повишава над допустимите граници.

Жалбата е разгледана от КЕВР, в резултат от което е издадено решение № Ж-395/26.04.2024 г., с което същата е приета за неоснователна и производството по нея е прекратено. Прието е, че електроразпределителното дружество е действало в рамките на законовите си правомощия, като е мотивирало писмено отказа за присъединяване с необходимостта от изграждане на реконструкция на електропровод „Б.“ поради изчерпан капацитет на същия. Дружеството е представило резултати от извършени проучвания, в това число е изследвало различни варианти за присъединяване на централата към различни от електропровод СрН „Б.“ енергийни съоръжения, които отново не са дали по-добро техническо решение.

КЕВР е стигнала до извод, че действията на ЕРП Север АД относно процедурата по присъединяване на обекта за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници са извършени съобразно нормативно определените в ЗЕ и Наредба № 6 отн. изисквания, като се е позовала на разпоредбата на § 4 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на Наредба № 6 от 28 март 2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, съгласно която незавършените процедури по присъединяване на обекти на клиенти, на обекти на производители извън тези по Закона за енергията от възобновяеми източници и на обекти на оператори на електроразпределителните мрежи към електропреносната мрежа, започнали преди влизане в сила на тази наредба се довършват по досегашния ред.

С оглед на това и предвид обстоятелството, че процедурата по присъединяване е започнала преди отмяната на старата наредба, към настоящото производство са приложени разпоредбите на отменения нормативен акт, като в чл. 3, ал. 1 от Наредба № 6 отн. е уредено, че присъединяваният обект трябва да отговаря на техническите изисквания на тази наредба и на наредбите и правилата по чл. 83, ал. 1 от ЗЕ. В чл. 3, ал. 2 от Наредба № 6 е описано, че мрежовите оператори могат да отказват присъединяването на обект, когато не отговаря на изискванията по ал. 1 и застрашава надеждната работа на електроенергийната система, сигурността и качеството на снабдяването на клиентите с електрическа енергия, здравето и живота на гражданите и собствеността на трети лица.

С тези мотиви жалбата е приета за неоснователна и производството пред КЕВР е прекратено.

По делото е представена административната преписка.

Допуснати са съдебно-технически експертизи (СТЕ) за установяване на техническата възможност за присъединяване на ФЕЦ, заявена от жалбоподателя. Заключениеята, представени от вещото лице по допуснатата експертиза и по допълнително поставените въпроси, се кредитират от съда като неоспорени от страните, професионално и безпристрастно изготвени. Експертът притежава необходимата професионална квалификация и липсват данни за заинтересованост от изхода на делото. Заключениеята са обосновани и подкрепени с необходимия анализ на наличните по делото доказателства. Заключениеята ще бъдат подробно обсъдени по-долу в настоящите мотиви.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата:

Жалбата е подадена на 20.05.2024 г. пред Административен съд София-град, след връчване на дружеството жалбоподател на решение № Ж-395/26.04.2024 г. на КЕВР с писмо изх. № Е-11Х-00-88/07.05.2024 г. Същата е постъпила в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК. Подадена е от лице с право и интерес от оспорване. Отрицателното становище по заявлението на жалбоподателя за присъединяване към електрическата мрежа обуславя прекия му правен интерес от оспорване като неблагоприятно засегнат от акта. Решението на КЕВР е индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК и подлежи на обжалване въз основа на изричната разпоредба на чл. 148, ал. 1, във вр. с чл. 147 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ). Поради изложеното жалбата е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

На основание чл. 142, ал. 1, т. 1 от НЛДЕ, Комисията разглежда жалби на ползватели на мрежи и съоръжения срещу оператори на преносни и разпределителни мрежи, добивни предприятия, оператори на съоръжения за съхранение на природен газ и оператори на съоръжения за втечен природен газ, свързани с изпълнението на задълженията им по Закона за енергетиката, и на потребители срещу В и К оператори, свързани с предмета

на регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги. В настоящия случай КЕВР е сезирана с жалба от производител на електрическа енергия срещу отказ на ЕРП за издаване на становище за условията за присъединяване към електропреносната мрежа. Следователно оспорваният акт е издаден от компетентен административен орган в кръга на предоставените му по закон правомощия.

На основание чл. 13, ал. 1 от Закон за енергетиката (ЗЕ), Комисията е постоянно действащ орган, който заседава, ако присъстват повече от половината от общия брой членове или от членовете на съответния състав.

Съгласно ал. 2 на същия член, Комисията разглежда и решава въпросите, свързани с регулиране на бизнес плановите и цените в енергетиката и на В и К услугите и постъпилите жалби в два състава, както следва:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 9 от 2022 г., в сила от 01.02.2022 г.) състав „Енергетика“, който включва председателя и членовете със стаж в областта на енергетиката;

2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 9 от 2022 г., в сила от 01.02.2022 г.) състав „Водоснабдяване и канализация“, който включва председателя и членовете със стаж в областта на водоснабдяването и канализацията.

В настоящия случай решението е взето при заседание на Комисията, на което са присъствали председателят, началник на отдел „Контрол и решаване на спорове в електроенергетиката и топлоенергетиката“, главния секретар (без право на глас) и двама членове със стаж в енергетиката – Б. Г. и А. Й., като по т. 12 от дневния ред, касаеща жалбата на Биопродукт - Б. ЕООД, заседанието е ръководено от Б. Г.. Решението в частта по т. 12 е взето с мнозинство от два гласа „за“, които са на членове със стаж в енергетиката.

С оглед на гореизложеното решението е взето с необходимия кворум и мнозинство, които са изискуеми по закон, и липсват основания за прогласяване на нищожността му.

В чл. 142 и сл. от НЛДЕ е разписан редът за подаване и разглеждане на жалби пред КЕВР. Съгласно чл. 143, ал. 3 и ал. 4 от НЛДЕ, жалбата се подава до комисията чрез съответното енергийно предприятие или В и К оператор, които са длъжни да извършат проверка по нея и да я изпратят в комисията заедно със становището си, както и цялата преписка по нея, в 7-дневен срок от получаването на жалбата. В случаите, когато жалбата не е подадена чрез съответното енергийно предприятие или В и К оператор, комисията изпраща подадената жалба на енергийното предприятие или В и К оператора, като изисква извършването на проверка и изпращане в комисията на жалбата, заедно със становището на дружеството, както и цялата преписка по жалбата, в 7-дневен срок от получаване на жалбата. В настоящия случай това изискване е спазено – жалбата е подадена чрез енергийното предприятие и същата е изпратена на КЕВР, заедно със становище на ЕРП Север АД.

Преди издаване на акта е изготвен доклад вх. № Е-ДК-541/22.04.2024 г. от комисия в състав от членове на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, ведно с проект на решение, които са представени на председателя на комисията за насрочване на закрито заседание за разглеждане на жалбата и произнасяне по нея, както изисква чл. 145 от НЛДЕ.

Решението на КЕВР отговаря на изискванията за писмена форма и мотивиране с фактическите и правни основания за издаването му съгласно 59, ал. 1 и ал. 2 от АПК. Неоснователни са възраженията на жалбоподателя в тази връзка. В мотивите са посочени приложимите законови разпоредби и приетите за установени факти, които се

основават на представените по преписката доказателства.

В случая е установено, че процедурата по Наредба № 6 от 24 февруари 2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи е започнала по заявление на жалбоподателя Биопродукт - Б. ЕООД от 23.11.2023 г., подадено до ЕРП Север АД, по което е постановен отказ за присъединяване от ЕРП на 15.12.2023 г. Този подзаконов нормативен акт е отменен с Наредба № 6 от 28 март 2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, в сила от 02.04.2024 г., обн. ДВ. бр. 28 от 2 април 2024 г., изм. и доп. ДВ. бр. 84 от 4 октомври 2024 г., издадена от Комисията за енергийно и водно регулиране.

Предвид датите на започване на производството и прекратяването му със становището на ЕРП, производството се е развило изцяло при действието на Наредба № 6 от 24 февруари 2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи.

Съгласно чл. 142, ал. 1 от АПК, съответствието на акта с материалния закон се преценява към момента на издаването му. Разпоредбата на § 18 от Наредба № 6/28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи - ДВ, бр. 84 от 2024 г., в сила от 04.10.2024 г., въвежда изискване лицата, на които са издадени становища за присъединяване на обекти за съхранение на електрическа енергия или на обекти за потребление/производство, към които ще се изграждат/поставят несамостоятелни съоръжения/инсталации за съхранение на електрическа енергия, но към датата на влизане в сила на тази наредба не са сключили предварителни договори или договори за присъединяване, да предоставят в полза на съответния оператор на електрическа мрежа гаранцията по чл. 16а, ал. 1 или по чл. 57а, ал. 1, или по чл. 84а, ал. 1. Гаранцията по ал. 1 се предоставя в тримесечен срок от влизане в сила на тази наредба. В случай че гаранцията по ал. 1 не бъде предоставена в срока по ал. 2, процедурата по присъединяване на обекта се прекратява. Тази разпоредба не е била част от действащото право нито към момента на подаване на заявление за присъединяване от жалбоподателя, нито към датата на постановяване на отказа на ЕРП да издаде становище, нито на издаване на решението на КЕВР. Поради това изменението в нормативната уредба не е следвало да бъде съобразявано при решаване на спора между Биопродукт - Б. ЕООД и ЕРП Север АД от административния орган.

Към датата на постановяване на решението на КЕВР е действала нормата на § 4 от ПЗР на Наредба № 6 от 28.03.2024 г. - ДВ. бр. 28 от 2 Април 2024 г., съгласно която „незавършените процедури по присъединяване на обекти на клиенти, на обекти на производители извън тези по Закона за енергията от възобновяеми източници и на обекти на оператори на електроразпределителните мрежи към електропреносната мрежа, започнали преди влизане в сила на тази наредба, се довършват по досегашния ред“.

По отношение на производствата по ЗЕВИ е предвидена специална разпоредба в § 2 от ПЗР на Наредба № 6 от 28.03.2024 г. - ДВ. бр. 28 от 2 Април 2024 г. – отменен с изм. и доп. ДВ. бр. 84 от 4 Октомври 2024 г., съгласно която „започналите до датата на влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ДВ, бр. 86 от 2023 г.) процедури по чл. 23, 24 и 25 от Закона за енергията от възобновяеми източници (разпоредби, отменени с ДВ, бр. 86 от 2023 г.) се довършват по досегашния ред“. На основание чл. 23, ал. 1 от ЗЕВИ, в сила от 01.07.2012 г., лицата,

които желаят да изградят енергиен обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници или да извършат разширение на съществуваща електрическа централа или да увеличат инсталираната електрическа мощност на централа за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, подават до оператора на съответната електрическа мрежа заявления за присъединяване в посочени от тях райони, одобрени по чл. 22, ал. 5.

Съгласно § 3 от ПЗР на Наредба № 6 от 28.03.2024 г. - ДВ. бр. 28 от 2 Април 2024 г. – отменен с изм. и доп. ДВ. бр. 84 от 4 Октомври 2024 г., присъединяването на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, за които към датата на влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ДВ, бр. 86 от 2023 г.) е сключен предварителен договор за присъединяване или договор за присъединяване, се извършва по досегашния ред.

Съгласно чл. 29, ал. 1 от ЗЕВИ, нова - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г., „в тримесечен срок от получаване на становище за условията и начина за присъединяване по подадени искания по чл. 26, ал. 1 производителят на електрическа енергия от възобновяеми източници предоставя в полза на оператора на съответната електрическа мрежа гаранция под формата на депозит или банкова гаранция в размер на 50 000 лв. за всеки мегават (MW) присъединена мощност на бъдещия енергиен обект. В случай че производителят не предостави дължимата гаранция в посочения срок, становището се счита за невалидно“.

Посоченото изменение на ЗЕВИ, обн. в ДВ, бр. 86 от 2023 г., е влязло в сила на 13.10.2023 г.

В случая процедурата по присъединяване на процесния обект – ФЕЦ, е започнала по заявление на жалбоподателя Биопродукт - Б. ЕООД до ЕРП Север АД от 23.11.2023 г., тоест след изменението на ЗЕВИ със ЗИД на ЗЕВИ, обн. ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.

Съгласно чл. 26 от ЗЕВИ след изм. и доп. с ДВ бр. 86 от 2023 г., за присъединяване на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници се подават искания за проучване на условията и начина на присъединяване пред съответния оператор на електрическа мрежа при условията и по реда на наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката – ал. 1. Производител на електрическа енергия от възобновяеми източници, включително краен клиент по чл. 18а, ал. 1, който предвижда да използва произвежданата енергия за собствено потребление, посочва това в искането по ал. 1 – ал. 2. Операторът на съответната електрическа мрежа извършва проучване и издава становище за условията и начина за присъединяване при условията и по реда на наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката. Становището за присъединяване включва всички технически изисквания за осигуряване присъединяването на енергийния обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници и прогнозна цена за присъединяването. *Становището е валидно до три месеца от предоставянето на гаранцията по чл. 29, ал. 1 – ал. 3.*

Горното обаче не е относимо към останалите заявители за същия електропровод, по отношение на които процедурата е започнала преди посоченото изменение на закона. Съгласно чл. 26 от ЗЕВИ преди изм. и доп. с ДВ бр. 86 от 2023 г., в случаите по чл. 18, ал. 2, чл. 24 и 25 се подават искания за проучване на условията и начина на присъединяване пред съответния оператор на електрическа мрежа при условията и по

реда на наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката (ал. 1). За обектите по чл. 24, т. 1 условията за присъединяване се определят в становище, което се издава в срок до 30 дни от постъпване на искането, а в случаите по чл. 27, ал. 5 - в срок до 15 дни от постъпване на искането (ал. 3). В случаите по ал. 3 предварителен договор за присъединяване не се сключва, а договор за присъединяване се сключва при условията, определени в становището по ал. 3, и при издадено разрешение за строеж (ал. 4). При искане за сключване на договор за присъединяване по ал. 4 разпределителното предприятие представя проект на договор в срок до 30 дни (ал. 5). До изм. доп. на ЗЕВИ с ДВ бр. 86 от 2023 г. внасянето на гаранция от производител на електроенергия в процедурата по присъединяване не е предвидена. Поради това за лицата, които са подали заявление преди това изменение на закона, няма задължение за внасяне на гаранция и предвидено прекратяване на процедурата поради невалидност на издаденото становище, в случай че такава не е внесена.

Предвид това че правният спор между страните се състои в това има ли техническа възможност за присъединяване на процесната ФЕЦ или напротив – такова не е възможно поради изчерпан капацитет на допустимите мощности, следва да бъде разгледано становището на назначения по делото експерт.

Съгласно основното заключение на вещото лице по СТЕ, което е прието от страните без оспорване и се кредитира от съда като компетентно и безпристрастно изготвено, направеният анализ и извършените изчисления показват, че присъединяването на новата фотоволтаична централа (ФЕЦ) с номинална мощност от 1980 kW към електропровода „Л.“ води до значително повишаване на напрежението в електрическата мрежа. Напрежението надхвърля допустимите граници от $\pm 10\%$ спрямо номиналното напрежение от 20 kV, което е в нарушение на нормативно установените изисквания за качеството на доставяната електрическа енергия. Посочено е, че това превишение ще доведе до нарушаване на нормалната работа на електроенергийната система, както и до затруднения в поддържането на сигурността и качеството на електроснабдяването. Експертът е изложил в становището си, че без сериозна реконструкция, включваща увеличаване на сеченията на проводниците, инсталиране на компенсаторни устройства и промяна на конфигурацията на мрежата, присъединяването на новата ФЕЦ е технически невъзможно. Тези мерки са задължителни за осигуряване на стабилна работа на електроенергийната система, спазване на нормативните изисквания и защита на качеството на електроснабдяването.

На поставени от страните въпроси в открито съдебно заседание експертът е отговорил, че надхвърлянето на допустимите граници на напрежението фактически „означава по-голяма дефектируемост на уредите и на всичко, което е включено в мрежата... Тя не отговаря на стандартите за качество на електрозахранване“.

Допусната е допълнителна задача към СТЕ да се отговори „Как ще се отрази и дали ще се повиши недопустимо напрежението, като се изключат тези заявители, които не са внесли гаранцията? Как ще се отрази изключването от изчисленията на централа с мощност 1000 kW? Дали ще е в рамките на допустимото изменение или пак ще се превиши?“. Установено е, че присъединяването на процесната фотоволтаична електроцентрала (ФЕЦ) с инсталирана мощност 1980 kW към електропровод „Л.“ води до повишаване на напрежението в електрическата мрежа в точката на присъединяване. Съгласно поставената задача, при изключване от анализа на заявителите, които не са внесли изискуемата гаранция, общото натоварване на мрежата намалява. Това води до

по-ниско сумарно генериране в системата и съответно до по-малко отклонение на напрежението.

Най-съществено влияние върху нивото на напрежение оказва централата с мощност 1000 kW. При нейното изключване от изчисленията се наблюдава значително намаляване на превишението на напрежението. При отпадане на всички заявители без внесена гаранция, включително централата с мощност 1000 kW, изчисленото напрежение в точката на присъединяване на проектната ФЕЦ става 110.46% (22.091 kV). Това макар и минимално увеличение, превишава допустимата горна граница от 110% и представлява отклонение от нормативно установените изисквания за качеството на електроенергията.

В конкретния случай единствено в точката на присъединяване на проектната ФЕЦ (т.е. в имота на производителя) се наблюдава леко превишение над 110%. Но тъй като тази точка е част от мрежата на ЕРП, операторът трябва да отчете това превишение. Посочено е, че ако предложената централа беше с малко по-ниска мощност напрежението и в точката на присъединяване щеше да остане в допустимите граници.

Установява се, видно от изложеното в обстоятелствената част към допълнителното заключение, че горните изчисления са направени само с една централа от 50 kW. Извършените изчисления на отклоненията на мрежовото напрежение не обхващат електроцентрали с процедури за присъединяване, започнати преди иницирирането на процедурата за проектната фотоволтаична електроцентрала (ФЕЦ) с инсталирана мощност 1,98 MW. Изключените генериращи източници са с процедури, стартирали преди влизането в сила на нормативните промени, свързани с изискването за предоставяне на гаранционно обезпечение.

Установява се, че в това число влизат заявените мощности от 11 централи, за които е започнала процедурата преди влизане в сила на новата Наредба № 6 от 24.04.2024 г., и 8 централи, които са заявили мощности за включване преди изменението на чл. 29, ал. 1 от ЗЕВИ с изм. и доп. ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г., съгласно което „в тримесечен срок от получаване на становище за условията и начина за присъединяване по подадени искания по чл. 26, ал. 1 производителят на електрическа енергия от възобновяеми източници предоставя в полза на оператора на съответната електрическа мрежа гаранция под формата на депозит или банкова гаранция в размер на 50 000 лв. за всеки мегават (MW) присъединена мощност на бъдещия енергиен обект. В случай че производителят не предостави дължимата гаранция в посочения срок, становището се счита за невалидно“. На основание чл. 29, ал. 3 от ЗЕВИ, ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г., при сключване на предварителен договор или на договор за присъединяване гаранцията по ал. 1 обезпечава изпълнението на задълженията на производителя на електрическа енергия във връзка с присъединяването на обекта. Следователно, предвид § 2 и § 3 от ПЗР на Наредба № 6 от 28.03.2024 г., за тези централи процедурата следва да продължи по досегашния ред, без да се изисква представяне на гаранция.

Сред тях е централа ФЕЦ – [населено място] със заявена мощност от 1000 kW.

Предвид това че заключението на вещото лице за превишение на капацитета на електропровода е при съобразяване само на една централа със заявен капацитет от 50 kW, то при включването на останалите мощности, заявени преди изменението на нормативната уредба, би водело до още по-голямо превишение спрямо нормативно установеното.

Освен това по делото няма данни на какъв етап е процедурата по заявленията за присъединяване на централите, посочени в таблица на стр. 3 от допълнителното заключение на СТЕ. На основание § 6 от ПЗР на ЗЕВИ, „присъединяването на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, за които има сключени договори за присъединяване към съответната електрическа мрежа, се извършва:

1. по досегашния ред, ако производителят - страна по договора, към датата на влизането в сила на закона е платил цена за присъединяване или е поел задължението за изграждане на присъединителни и други съоръжения от мрежата съгласно наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката;

2. при договорените условия и по цена за присъединяване съгласно този закон, ако не е изпълнено едно от условията по т. 1“.

Съгласно ал. 7 и ал. 8 от същия член, мощностите за присъединяване на обектите по ал. 2 се отчитат при изготвяне на предвижданите електрически мощности, които могат да бъдат предоставяни за присъединяване по чл. 22, ал. 1 и 2, и се публикуват по реда на чл. 22, ал. 5, а издадените становища за условията и начина за присъединяване на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, за които към датата на влизане в сила на закона не са сключени предварителни договори за присъединяване, се смятат за невалидни – ал. 8.

В допълнение, както беше посочено по-горе, на основание § 3 от ПЗР на Наредба № 6, ДВ. бр. 28 от 2 Април 2024 г., присъединяването на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, за които към датата на влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ДВ, бр. 86 от 2023 г.) е сключен предварителен договор за присъединяване или договор за присъединяване, се извършва по досегашния ред.

По делото липсват данни на какъв етап е била процедурата към момента на влизане в сила на изменението на закона, съответно сключени ли са към този момент предварителен договор за присъединяване или договор за присъединяване от посочените от вещото лице заявители на ФЕЦ за същия електропровод.

В тази връзка съгласно изложеното в таблицата на стр. 3 от допълнителното заключение по отношение на 8 от 11 заявители следва да се приложи досегашният ред преди изменението, съгласно който не се изисква внасяне на гаранция. Поради последното, тези заявени мощности не следва да се изключват от капацитета на електропровод „Л.“. По отношение на ФЕЦ [населено място] под № 10 е установено, че е внесена изискуемата гаранция и това обстоятелство не е спорно между страните, поради което заявените 50 kW също не следва да бъдат изключвани.

Всичко гореизложено води до извод, че по делото е доказана техническата невъзможност за присъединяване на заявената от жалбоподателя ФЕЦ с мощност от 1980 kW към електропровод „Л.“ поради превъзходение на допустимите мощности на електропровода, както е посочило и ЕРП Север АД в становището.

По отношение на другия електропровод, намиращ се в близост до обекта на жалбоподателя – „Б.“, не е спорно между страните, че е с изчерпан капацитет и няма възможност за присъединяване поради необходимост от извършване на значителни и скъпо струващи реконструкции, за които няма икономическа целесъобразност във връзка с липса на прогнозни данни за увеличаване на потреблението в следващите 10 години.

Следва да се посочи, че ЕРП отговаря за надеждното функциониране на електроразпределителната мрежа. Това задължение произтича както от разпоредбата на чл. 83, ал. 1, т. 5 от Закона за енергетиката (ЗЕ), така и от чл. 53, ал. 1 от Наредба № 6 от 24.02.2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или разпределителните електрически мрежи (Наредба № 6 отн.) и чл. 52, ал. 1 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи. В изпълнение на гореизложеното и във връзка с чл. 116, ал. 2 от ЗЕ мрежовият оператор определя условията за присъединяване, при съобразяване с критериите за сигурно функциониране на електроенергийната система. Задължението на ЕРП за гарантиране на сигурността на енергийната система е във връзка със задължението и правото му да определя условията и реда за присъединяване на нови обекти.

В настоящия случай е безспорно установено, че няма техническа възможност за присъединяване на процесния обект, който е заявен от жалбоподателя, поради изчерпан капацитет и присъединяването му би застрашило сигурността и качеството на снабдяването на потребителите с електрическа енергия. Това обосновава законосъобразния отказ да бъде присъединен към електрическата мрежа посоченият обект.

В обобщение съдът намира, че обжалваният административен акт е законосъобразен, издаден е от компетентен орган, в предписаната от закона писмена форма, при спазване на административнопроизводствените правила, в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона. Не са налице основания за неговата отмяна, поради което оспорването от Биопродукт - Б. ЕООД следва да бъде отхвърлено.

Предвид изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 3 от АПК, ответникът има право на разноски за юрисконсултско възнаграждение, определено съгласно чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, в размер на 200 лв. Следва да бъде осъден жалбоподателят, на основание чл. 143, ал. 4 от АПК, да плати на заинтересованата страна по делото сумата от 1200 лв. за съдебни разноски за процесуално представителство от адвокат съгласно представени договор за правна защита и съдействие, фактура и платежно нареждане за реалното им заплащане.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2, предл. посл. АПК, Административен съд София - град, III отделение, 16-ти състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Биопродукт - Б. ЕООД, ЕИК:[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], ет. 3, ап. 5, срещу Решение № Ж-395/26.04.2024 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране.

ОСЪЖДА Биопродукт - Б. ЕООД, ЕИК:[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], ет. 3, ап. 5, да заплати на Комисия за енергийно и водно регулиране, [населено място], разноски по делото в размер на 200,00 (двеста) лева за юрисконсултско възнаграждение.

ОСЪЖДА Биопродукт - Б. ЕООД, ЕИК:[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], ет. 3, ап. 5, да заплати на Е. Север АД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], В. Т., Кула Е разноски по

делото в размер на 1200,00 (хиляда и двеста) лева за адвокатско възнаграждение. Решението може да се обжалва с касационна жалба чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: